

можливості дістати право на працю. Адже, як раніше було розглянуто, ст. 6 п. 1 цього пакту визначає право на працю саме через можливість його дістати, тобто через забезпечення державою можливості його здійснення людиною, що, в свою чергу, означає для України ніщо інше як визнати та закріпити гарантії цього права. А отже, це також вказує на необхідність відтворення цього важливого моменту у Конституції України із метою виконання нашої державою своїх зобов'язань як суб'єкта міжнародного права, так і як суб'єкта, із яким людина, що законно перебуває на території України, перебуває у конституційних правовідносинах.

ЗНАЧЕННЯ ПРИКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

*Ставицький Олег Миколайович,
доктор педагогічних наук, доцент начальник кафедри прикордонної безпеки
Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Богдана Хмельницького*

*Криворучко Ірина Яківна,
кандидат педагогічних наук доцент кафедри прикордонної безпеки
Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Богдана Хмельницького*

Україна позиціонує себе у світовій спільноті як цивілізована країна, що є прихильником реальних людських цінностей. В останні роки українська держава офіційно визначилась із пріоритетним курсом розвитку – євроінтеграційним. Враховуючи це, пріоритетними завданнями у державі виступають трансформація та оновлення усіх соціальних та державних інститутів, що є фундаментом українського соціуму; завоювання статусу повноправного партнера розвинених країн світу; розвиток системи міжнародних відносин тощо.

У контексті вирішення проблеми розвитку української сфери міжнародних відносин є питання рівня функціонування системи прикордонного

співробітництва. Особливості зазначеного співробітництва в Україні полягають в тому, що незважаючи на усі проблеми, сформований комплекс взаємодії і з західноєвропейськими сусідами, і з північними. Проте східні території, локалізовані нині війною, тому питання східноєвропейського партнерства не є актуальним²⁸⁶.

Прикордонне співробітництво має вагомий вплив на розвиток відповідних регіонів України та країни в цілому. Процес такої взаємодії є залежним від багатьох факторів, як об'єктивних, так і суб'єктивних.

У європейській та вітчизняній науці темі прикордонного співробітництва присвячено чимало праць, з-поміж них і правові документи, і соціальні та економічні дослідження²⁸⁷.

На думку науковців та представників громад у прикордонних регіонах, прикордонне співробітництво є невід'ємним атрибутом існування соціальних спільнот по обидві сторони кордону.

Реалізація прикордонного співробітництва відбувається як у вузькій, так і у широкій спрямованості, оскільки можлива як на засадах офіційних угод так і неформально.

Як свідчить досвід, зазначене співробітництво сприяє розвитку регіонів (з обох сторін кордону), а саме:

- спільне розв'язання конкретної проблеми;
- взаємодія між представниками територіальних громад;
- формування спільних інтересів у будь-якій галузі;
- перенесення прикордонної взаємодії у державні та недержавні інституції (створення організацій, асоціацій, громадських об'єднань тощо);
- поглиблення контактів між представниками різноманітних соціальних спільнот;
- покращення відносин між регіональними, міждержавними і наднаціональними спільнотами;

---

²⁸⁶ Петренко З. Прикордонні регіони як нова форма міжнародної інтеграції. *Економіка України*. 1999. № 12 (457). С. 66–72

²⁸⁷ Economic Transformation in the Carpathian Euroregion. Report. Rzeszow, 1999. 169 p.

– дієва підтримка євроінтеграційного процесу тощо.

Узагальнено можна стверджувати, що розвиток прикордонного співробітництва в Україні впливає на інтенсифікацію внутрішніх та зовнішніх економічних процесів. А це, в свою чергу, вплине на соціально-економічне зміцнення тих регіонів України, що є слабо економічними. Такі регіони отримують частку міжнародного капіталу, доступ до інноваційних технологій, можливість торгівельних операцій, розвиток виробничої сфери та сфери послуг.

Питання розвитку прикордонного співробітництва в українській державі отримало особливого значення, оскільки результати господарювання минулих років у відповідних регіонах української території, вимагає прискорення їх економічного розвитку, вирішення проблем соціально-культурного та політико-правового змісту.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІГРАНТІВ

*Михайлова Ірина Юрїївна,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового,
земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права*

У більшості країн світу питання пенсійного забезпечення мігрантів врегульовано міждержавними договорами (угодами) про співробітництво у сфері соціального захисту, тому що кожна національна пенсійна система має свої особливості. Україна також, для того, щоб соціально захистити своїх громадян на території іншої держави у разі їхньої міграції, укладає двосторонні угоди (договори) про співпрацю. Окрім того, шляхом укладення таких угод (договорів), Україна бере на себе зобов'язання щодо підтримки пенсіонерів, які не є громадянами нашої держави, адже відповідно до статті 15 Закону України «Про міжнародні договори України»²⁸⁸ чинні міжнародні договори України

---

²⁸⁸Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. Ст. 540.